

La caiguda del gene

Hi havia un temps en el PSC que els col·laboradors de Narcís Serra comparaven el vice-president del Govern espanyol amb el general Prim. El paral·lelisme històric, que algun historiador podria trobar poc afortunat, políticament no deixa de ser si més no curiós, per diversos motius. Com l'antic general, que sent cap de Govern d'Espanya poc més d'un any, entre 1869 i 1870, ha passat a la història per ser el català que ha arribat més amunt en l'estructura de poder de l'estat, Serra també entrava a la història l'any 1991 convertint-se en vice-president del Govern. Tots dos, a més de compartir la procedència geogràfica catalana i la militància en els partits progressistes de les respectives èpoques, compartien també el fet d'haver exercit la mateixa cartera, la de ministre de la Guerra en terminologia del segle passat o la més eufemística actual rebatejada com a ministre de Defensa. Recordaven, els seus, que el flamant vice-president compartia amb el general de Reus la voluntat de renovar la política espanyola. L'un va arribar al poder després de la revolució de 1868, i va enderrocar el règim d'Isabel II per mirar d'instaurar una monarquia constitucional. L'altre va arribar-hi amb un acte menys revolucionari, batejat com "el canvi" de 1982, però compartia amb el seu predecessor la voluntat de renovació, fins i tot dins el seu partit. Aquesta voluntat de renovació el va dur a la dreta de González, però també li va fer guanyar molts enemics.

El Partit dels Socialistes de Catalunya va veure l'any 1982 com Felipe González s'enduuia cap a Madrid un dels seus dirigents més destacats. El nou president del govern volia la discreció i l'eficàcia de Serra per fer neteja entre les cúpules militars, que per aquell temps encara desprenien una molesta fortor colpista. L'allunyament físic de Serra no va significar, però, un allunyament del seu partit. Com més anava creixent el seu poder a Madrid, més creixia la seva popularitat en les files socialistes catalanes, i mai no va perdre el fil amb el seu partit matriu. L'arribada a la vice-presidència del Govern reforçà encara més el seu paper de lideratge des de l'exili del socialisme català, augmentà de forma creixent la seva influència dins el partit, però va acabar interferint sovint les tasques del seu primer secretari, Raimon Obiols. A través dels seus col·laboradors més fidels que són Josep Maria Sala, ex-secretari d'organització, i Miquel Iceta, membre de

La crisi Serra obre al si del PSC una sèrie d'interrogants sobre com es modificaran les lluites de poder internes dins el partit. De moment, l'afer de les escoltes ha eliminat un dubte: Serra no serà candidat a la presidència de la Generalitat de Catalunya.

l'executiva però sobretot secretari de Serra a Madrid, el vice-president anà teixint la seva xarxa de fidels al si de la formació. Això no provocà cap conflicte mentre els interessos del PSC i els del PSOE anaven del bracet. Quan aquests no van acabar de coincidir, esclataren les divergències.

Les diferències sorgiren després de les eleccions generals del mes de juny de 1993. En aquelles eleccions CiU esdevingué decisiva per garantir l'estabilitat del govern socialista. Això implicava que, per l'interès del PSOE, el PSC havia de moderar el seu to d'oposició a Catalunya. En resum, pel vice-president del govern, la prioritat del PSC passava a ser el seu compromís amb la governabilitat d'Espanya, independentment dels costos polítics que això li pogués comportar com a partit a Catalunya. Obiols defensava en canvi que el PSC podia mantenir el seu perfil polític a Catalunya, actuant d'oposició constructiva, sense que això pogués significar un risc per la participació de CiU en la governabilitat de l'estat. La segona diferència que separava Obiols de Serra és la forma com volia dur la renovació al si del PSOE. El vice-president era conegut pel seu antiguerisme des d'actituds renovadores radicals. En canvi, el primer secretari del PSC considerava que els socialistes catalans havien de representar un paper renovador des d'una perspectiva integradora, evitant divisions i exclusions.

Aquestes diferències van esclatar la primavera de 1994 en el famós congrés de Sitges. Esmenes demanant que el PSC assumís "amb molta més intensitat i sense complexos la seva responsabilitat en el govern" van començar a proliferar per diferents agrupacions territorials, cosa que demostrava que la cadena de Serra estava en marxa. El debat del traumàtic congrés es va centrar, però, només en el tema del lideratge d'Obiols, i no va servir per tancar cap dels problemes que tenia plantejats el PSC. En els darrers dos anys, els socialistes catalans han trampejat el fet que CiU assegurava la governabilitat, el debat renovador s'ha apagat a mesura que avançava la crisi del PSOE i el debat sobre el candidat està encara sense resoldre.

Molèsties, silencis i dimissions. La caiguda de Serra tindrà conseqüències a diversos nivells al si del PSC. D'entrada, sense la tribuna de la vice-presidència, la seva influència quedarà notablement reduïda. I abans de recuar cap protagonisme en la política catalana,

ral Prim

haurà de passar una llarga travessia del desert, independentment com acabi políticament i judicialment el cas de les escoltes del CESID. Els primers moviments significatius, que marcaran el futur immediat del PSC, ja s'han produït. Josep Maria Sala va ser el primer a sortir rebutjant qualsevol tipus de dimissió, i assegurava que les peticions que en aquest sentit havien fet diversos dirigents destacats del PSOE molestaven "tot" el PSC. Però el PSC, en boca del seu primer secretari, mantenia silenci. La segona veu que s'ha fet sentir amb força ha estat la de Pasqual Maragall, que ja va aprofitar la constitució del consistori barceloní per fer una defensa apassionada del seu amic personal i antic company d'aventures revolucionàries al Front Obrer de Catalunya (FOC). Maragall ha estat el líder socialista català que més s'ha *mullat* per Serra, i molts ho interpreten com a prova de l'amistat que hi ha entre tots dos. L'única veu socialista catalana que ha demanat públicament la dimissió de Serra ha estat el Fòrum Socialista, un grup d'opinió del PSC creat després del turbulent Congrés de Sitges i que es considera proper a les tesis del primer secretari, Raimon Obiols.

El resultat de totes aquestes opinions i silencis creuats va desembocar en una executiva del PSC, celebrada el dilluns 19 de juny, que no va aconseguir de fer pública cap posició oficial i unitària sobre el cas Serra. Un grup de dirigents, com Maragall i Sala, eren partidaris de posicionar-se en defensa de Serra i García Vargas, mentre que altres dirigents, entre ells Raimon Obiols, no van considerar adequat que el PSC fes un pronunciament d'aquest tipus. Les discrepàncies van obligar a suspendre la compareixença habitual davant la premsa dels dirigents socialistes després de cada executiva, i Maragall va optar per fer públic el seu posicionament personal fora de la seu del partit. Obiols, per la seva banda, ha continuat guardant silenci.

Indirectament, el cas Serra també ha provocat l'aparició d'un nou candidat del PSC a la presidència de la Generalitat. Descartat en principi Maragall, per voluntat pròpia, i descartat Serra, per raons evidents, els partidaris d'aquest últim promouen la candidatura del portaveu del PSC al Parlament, Higin Clotas, per evitar que el presidenciable sigui Joaquim Nadal, promogut per la direcció actual del PSC. Aquests sectors consideren que l'alcalde de Girona té un excelsiu perfil catalanista per ser candidat, i consideren més adequat, tot i la seva manca de projecció pública, Clotas, caracteritzat per mantenir-

se al marge de les disputes internes del partit.

Passi el que passi, Serra continuarà tenint un paper important en el PSC. Les seves actuacions, directes o a través dels seus col·laboradors continuen aixecant polèmica. Prim també aixecava polèmica, fins al punt que va morir pels trets que li van disparar sis trabucaires al carrer del Turc de Madrid, prop del Congrés dels Diputats. Serra, com a vice-president, també va rebre una bona perdigonada per part de l'oposició quan va comparèixer al Congrés per explicar les escoltes del CESID. Va parlar de complot contra ell. Prim també va ser víctima d'un complot, sembla que de federalistes republicans exaltats, tot i que no es va arribar a saber mai amb precisió. Sí que se sap, però, que tenia molts enemics.

Pere Martí